

ZÁVEREČNÁ SPRAVA ZA ROK 2019

SLOVO NA ÚVOD

Naozaj, je to tak. Občianskemu združeniu ČERVENÝ NOS Clowndoctors sa darí už 15 rokov prinášať prostredníctvom klaunského umenia radosť a smiech do nemocníc po celom Slovensku. **65** zdravotných klaunov pravidelne navštevuje **54** nemocníc a **32** seniorských zariadení, mesačne zrealizujú až **230** zdravotných klauniád. V roku 2019 to bolo celkom **2 814** klauniád. Počas svojho pôsobenia získalo združenie niekoľko významných ocenení.

Najväčším ocenením našej práce sú však rozosmiate tváre detí a radosť i úľava, ktorú pritom vidíme na tvárach rodičov. Zdravotní klauni sú už dnes v mnohých nemocniciach samozrejmosťou súčasťou detských oddelení. Napríklad v NÚDCH na bratislavských Kramároch ich môžete stretnúť každý pracovný deň. Našu metou je, aby v budúcnosti mohli zdravotných klaunov stretávať hospitalizované deti denne vo všetkých slovenských nemocniciach.

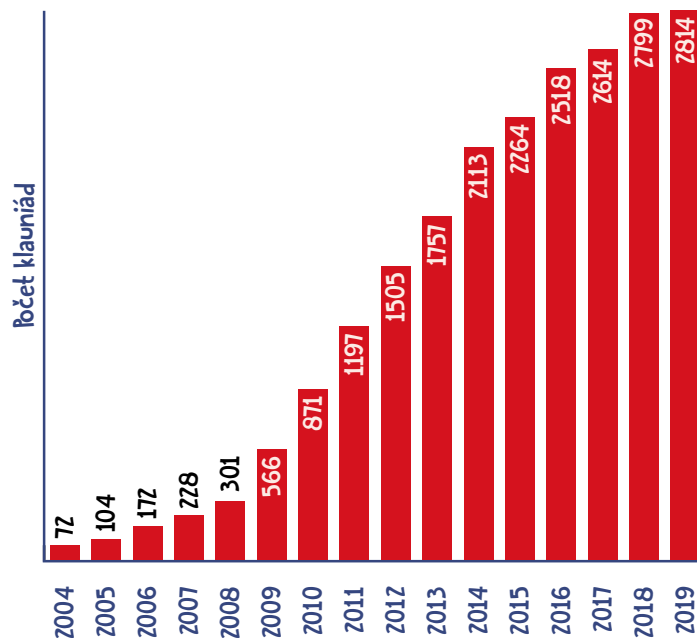
Zdravotní klauni sa stávajú stále profesionálnejším tímom. Sme hrdí na to, že v tomto roku získalo Certifikáciu Red Noses International už 33 slovenských zdravotných klaunov.

Naše 15-ročné jubileum sme oslávili viacerými špeciálnymi akciami a spečatili prebratím symbolického občianskeho preukazu od riaditeľa Národného ústavu detských chorôb v Bratislave MUDr. Ladislava Kuželu.

Za všetky tieto úspechy a radostné udalosti ďakujeme aj Vám, naši drahí darcovia, priatelia a podporovatelia. Bez Vás by sme to nikdy nedokázali! **ĎAKUJEME**

Zuzana Ambro, výkonná riaditeľka o.z.

**ĎAKUJEME, ŽE S NAMI
UŽ 15 ROKOV
PRINÁŠATE SMIECH DEŤOM
DO NEMOCNÍC**

„Sme radi, že zdravotných klaunov mohli takto zažiť v akcii aj ľudia, ktorí inak na to nemajú príležitosť. Poznať bližšie naše združenie a prácu. Dôležitý je pritom moment prekvapenia, nabúrание rutiny a v konečnom dôsledku zlepšenie nálady. Jednoducho vzorec, na ktorom je postavené aj klaunovanie v nemocnici.“

Pavel Mihaľák, umelecký riaditeľ

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZDRAVOTNÝCH KLAUNOV V HRABOVE

Klaunské organizácie združené v rámci Red Noses International usporiadajú každoročne veľké medzinárodné stretnutie zdravotných klaunov, ktorého cieľom je vzdelávanie, tréning klaunských zručností a výmena skúseností. Tento rok pripadla milá povinnosť usporiadať toto podujatie práve nám na Slovensku, a tak sa **posledný júnový týždeň stretlo v Hrabove neďaleko Ružomberka viac ako 100 zdravotných klaunov z 11 krajín**. Zdravotní klauni

OSLAVA SMIECHOM

1. apríla vyšli klauni do ulíc

Stretnúť klaunov v bielych plášťoch v nemocniciach na detských oddeleniach je už bežná vec. Ale nechať sa rozosmiať na ulici alebo na železničnej stanici? 1. apríla je možné všetko. Zdravotní klauni vyrazili do ulíc a žartovali s okoloidúcimi. Objavovali sa na miestach, kde by ste ich vôbec nečakali, v MHD, na ulici, vo vlaku... a to všetko, aby aj spolu s nimi oslávili smiechom svoje 15. narodeniny.

mali možnosť zúčastniť sa množstva workshopov s rôznorodým zameraním, brúsiť svoje pohybové, hudobné, improvizáčne talenty, zažiť špeciálny zážitkový workshop „v koži seniorov“, trénovať žonglovanie, klaunskú chôdzu, či kúzelnícke triky. Zahraniční klauni sa navyše naučili zborovo zaspievať slovenskú ľudovku a počas svätajánskej noci v prírode spoznali svätajánske zvyklosti našich predkov.

ZDRAVOTNÉ KLAUNIÁDY SMIECH JE PRIRODZENOU PROTILÁTKOU NA ŤAŽKOSTI

Niektoré deti musia stráviť v nemocnici týždne aj mesiace. Práve oni dobre poznajú dni, kedy im zaklope na dvere veselá klaunská návšteva. Už vedľa, že doktor Bublanina im zloží pieseň podľa mena, sestrička Šťastná odstráni pískavicu a asistent Vatička očarí francúzskym šarmom a talianskymi šortkami.

Úsmev a smiech v správnej chvíli roztápajú všetky ľady. Často je to práve úsmev, ktorý stojí na začiatku priateľstva. Nestojí nič, znamená mnoho a je prirodzenou protilátkou na bolesti a ťažkosti. Nie je ničím neobvyklým, že medzi deťmi a zdravotnými klaunami vznikajú pekné priateľstvá. Deti poznajú ich mená, typické rekvizity, nechajú si zahrať obľúbené pesničky na želanie.

Deti sú predovšetkým deťmi – a to aj v nemocnici, počas choroby. Keď im klesne teplota a uľaví sa im od bolesti, prebudí sa v nich túžba hrať sa, smiať sa a vymýšľať. Ich priatelia klauni dokážu zmeniť ponorú izbu na čarovný svet, skrinku na výťah alebo vozík na pretekárske auto. V novom priestore plnom fantázie sa aj tie najdesivejšie veci ako infúzia či injekcia premenia na smiešne výmysly.

V roku 2019 sme pravidelne prinášali smiech deťom do **54 nemocníc**. Spolu to bolo **1 839 klauniád pre hospitalizované deti** a **219 ambulantných klauniád**. Nové klauniády pribudli v nemocniciach:

Nemocnica Ružinov, Bratislava

Klinika popálenín a rekonštrukčnej chirurgie

Všeobecná nemocnica Veľký Krtíš

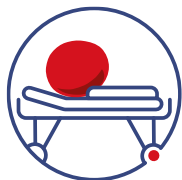
Pediatrické oddelenie

FNsP J. A. Reimana, Prešov

Oddelenie detskej psychiatrie

DFN Košice

Oddelenie detskej chirurgie a ORL

6 NA OPERAČNÚ SÁLU SO SMIECHOM

Do nemocnice prichádzam skoro ráno. Sestričky ma už veselo vítajú a oznamujú počet detí, ktoré v ten deň čaká operácia. Rýchlo do šatne, kde sa zo mňa stáva sestrička Bodka, odborníčka na otravy, najmä otravy nudou. Snažím sa, aby deti na chvíľu zabudli na všetko nepríjemné, čo v nemocnici môžu zažiť – vyšetrenia, rôzne úkony a operácie. To bude moja úloha aj dnes. Deti sa boja, občas si aj riadne popláčú, ale často na hru prirodzene naskočia a smejú sa na mojej popletenosti. Ani sa nenazdám a dopoludnie je za nami. Osem malých pacientov úspešne zvládlo chirurgické zákroky, poslednému, ešte spiacemu, len jemne zabrnkám rozlúčkovú pesničku na ukulele. Dobré sa prebud', maličký, a hlavne sa rýchlo uzdrav.

„Slovo operácia znie detským ušiam veľmi nepríjemne. Viem si predstaviť, že cesta na operačnú sálu môže pripomínať vstup do strašidelného zámku. Sme nadšení, že zdravotní klauni budú tými dobrými hrdinami, ktorí strašidlá dokážu odplašiť a deti tak odbremenia od strachu, ktorého by i v nemocnici mali zažívať čo najmenej.“

MUDr. Igor Jenčo, medicínsky riaditeľ DFN Košice

Zdravotní klauni v máji odštartovali úspešný program N.O.S. - Na Operačnú Sálu jubilejnou **dvadsaťtisícou klauniádou** v **Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach**. Prinášajú tak úľavu a smiech v náročných chvíľach pred operáciou aj deťom na východnom Slovensku.

Program N.O.S. realizujeme pravidelne

- trikrát týždenne na **Klinike detskej chirurgie NÚDCH v Bratislave**
- dvakrát týždenne na **Klinike detskej chirurgie DFNsP v Banskej Bystrici**
- jedenkrát týždenne na **Oddelení detskej chirurgie a ORL v DFN v Košiciach**

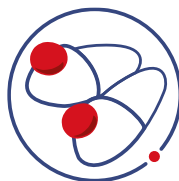
V roku 2019 to bolo spolu **240 klauniád N.O.S.**

SMIEME VOJSŤ? PREZUVKY MÁME!

Maťko dnes zaspal až ráno o šiestej. Na mame vidieť únavu, ale statočne ju prekrýva srdečným úsmevom. Odkedy sa Maťkova ťažká diagnóza skomplikovala zápalom pľúc a kŕčmi, je to so spaním i s ďalšími bežnými úkonmi náročné pre celú rodinu.

Traja súrodenci už majú prázdniny, plán na rodinnú dovolenku sa však rozplynul. Ako fajn by bolo teraz niekde pri mori... Aspoň, že dnes prídu zdravotní klauni na ohlásenú návštevu! Aha, veď už stoja pri bráne a veselo sa prekrikujú: Smieme vojsť? Prezuvky máme!

Sestričky Šťastná a Pištíková o pár minút predložia smelý plán: ak nemôžu ísť deti k moru, musí prísť more k deťom. O chvíľu celá rodina vesluje na lodi, zachraňuje veľryby, odvážlivci sa potápajú a hľadajú poklad pirátov...

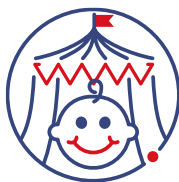
Ak sa u detí prejaví nejaké ťažko liečiteľné ochorenie, podpíše sa na ich detstve i živote celej rodiny. Obvyčajne sa dlho liečia v nemocnici a ak sa tam neuzdravia, pokračujú v domácej ošetrovateľskej liečbe, ktorá je tiež veľmi náročná. Vďaka programu PREZUVKY MÁME môžu zdravotní klauni už deviaty rok navštevovať malých pacientov aj v ich domácom prostredí. Program PREZUVKY MÁME prináša ťažko chorým deťom a ich rodinám skutočnú radosť a uvoľnenie od choroby a starostí.

V roku 2019 sme realizovali **36 návštev Prezuvky máme** u rodín s ťažko chorými deťmi. Vďaka programu Prezuvky máme môžu zdravotní klauni navštevovať malých pacientov v ich domácom prostredí už deviaty rok.

CIRKUS PACIENTO JE MOJA SRDCOVKA

(hovori Doktor Vasil' Motor)

Pýtate sa, prečo to je moja srdcovka? Lebo je to unikátny program pre dlhodobu hospitalizované deti. Strávime s nimi 5 naozaj intenzívnych dní, trénujeme rôzne zručnosti a klaunské kúsky, bavíme sa. Posledný deň sa deti stanú hviezdami cirkusu na záverečnom veľkom vystúpení. Tu za našej asistencie predvedú všetko, čo sa naučili, a často aj niečo prekvapujúce navyše.

V Cirkuse Paciento chceme v deťoch prebudiť ich často zabudnutú sebadôveru. Napríklad v liečebnom zariadení v Kováčovej, kde sa liečia malí pacienti s pohybovými chorobami, sa aj vďaka Cirkusu Paciento niekoľko detí „postavilo opäť na nohy“. Samozrejme, že sme ich nevyliečili my, ale pomohli sme im vrátiť chuť prekonať samých seba a silu zabojovať.

Veľmi rád napríklad spomínam na Cirkus Paciento v Detskej psychiatrickej liečebni v Hrani. Vymysleli sme príbeh o kamarátovi, ktorý odišiel, pretože bol smutný. Vtiahli sme do príbehu deti a presvedčili sme ich, že kamarát sa vráti, ak nám aj oni pomôžu. Pomoc spočívala v zvládnutí cirkusových kúskov. Mladšie deti tým žili celý týždeň. Staršie chápali, že ide o hru a pomáhali nám

s udrжанím príbehu. A na záver predstavenia veľkolepo vystúpil na scénu náš cirkusový kôň. Taký úžas a radosť, aká spontánne nastala, sme nečakali! Viac ako 80 detí počas týždňa spolupracovalo, učilo sa a spoločne zdieľalo niečo mimoriadne. Deti boli jednoducho perfektné. A vo mne zanechali veľa emócií, ktoré je aj ťažké opísať.

Cirkus Paciento v roku 2019 navštívil:

- 3 kliniky detskej onkológie (Bratislava, Banská Bystrica, Košice)
 - 4 oddelenia detskej psychiatrie (Nitra, Kremnica, Martin, Bratislava)
 - 3 špecializované zdravotnícke zariadenia (Kováčová, Dolný Smokovec, Hraň)
 - 1 oddelenie ženskej psychiatrie (Pezinok)
- kde sa cirkusovými hviezdami stalo **212 detí** a **24 dospelých pacientiek**.

SMIECH NEPOZNÁ VEK

Pre deti možno nie je ľudský kontakt taký vzácny ako pre seniorov, lebo ho väčšinou majú dostatok. U starších ľudí už len ľahký dotyk, pohladenie, pohľad do očí a úsmev dokážu vyvolať krásnu reakciu. Často aj vtedy, keď starší človek už len leží v posteli a s okolím komunikuje minimálne. Zdravotní klauni chodia za seniormi už ako za dobrými priateľmi. Navštevujú ich pravidelne, v nemocnici na geriatrických oddeleniach či v zariadeniach pre seniorov. Starší ľudia potrebujú blízkosť iného človeka, zvlášť vo chvíľach strachu a neistoty. Klaunská návšteva je preto vítaným osviežením.

Okrem pravidelných klaunských návštev je ďalším projektom určeným pre radosť a povzbudenie starších ľudí program **VARIETÉ**. Kabaretný program, v ktorom sa

hviezdami stávajú sami seniori a potlesk patrí len im, slávi úspechy už druhý rok.

A samozrejme, že 15. narodeniny oslávili červenonosí klauni aj so svojimi drahými seniormi. V októbri zrealizovali špeciálne **NARODENINOVÉ TURNÉ** po 15 seniorských zariadeniach ako darček pre tých seniorov, ktorých nenavštevujú pravidelne. Téma klauniády sa niesla v duchu oslavy narodenín a pri-niesla veľa smiechu a radostných stretnutí.

V rámci programu **Smiech nepozná vek** sme v roku 2019 realizovali celkom **277 klauníad v 32 zariadeniach pre seniorov**.

Program **Varieté** slávil svoje úspechy v **3 zariadeniach**, kde si kabaretné predstavenie užilo **100 seniorov**.

Narodeninové turné pre seniorov sa realizovalo počas mesiaca október v **15 seniorských zariadeniach**.

SPIEVAJÚCA FIDLIKÁRA A KUFOR PLNÝ ZÁZRAKOV

Deti čakajú na stoličkách v polkruhu. Z chodby počujú prvé jemné tóny spevu. Do triedy vstupujú traja klauni s hudobnými nástrojmi a veľkým kufrom plným tajomstiev. Začína sa program FIDLIKÁRA. Predstavenie sa sústreďuje najmä na zmyslové vnemy. Deti sa môžu dotýkať rozličných materiálov, ohmatať si rekvizity, započúvať sa do očarujúceho cinkania kľúčov a do zvukov jednotlivých hudobných nástrojov.

FIDLIKÁRA je špeciálny interaktívny program pre deti s autizmom, mentálnym a kombinovaným zdravotným znevýhodnením. Jeho zmyslom je priniesť týmto deťom nové radostné vnemy pomocou hudby, zaujať ich pozornosť a nadviazať s nimi kontakt. Program bol vyvinutý v úzkej spolupráci s expertmi tak, aby klauni pomocou hudby, piesní a jednoduchého príbehu vstupovali do často uzavretého sveta týchto detí a prinášali im nové emocionálne podnety s terapeutickým účinkom.

Program **Fidlikára** v roku 2019 navštívil 19 špecializovaných škôl, kde na 54 predstaveniach potešil 378 detí.

VZDELÁVAME SA A VZDELÁVAME

Učiť sa a zlepšovať sa je jednoducho dobré, a preto sa tréningový proces klaunov nikdy nekončí. Byť efektívnou súčasťou zdravotnej starostlivosti vyžaduje neustále prehlbovanie umeleckých zručností, ale aj znalostí z oblasti medicíny, psychológie, komunikácie a pod. Vzdelávacie školenia na národnej i medzinárodnej úrovni, workshopy a stretnutia programových či regionálnych tímov, koučingy, supervízie, to všetko je neoddeliteľnou súčasťou práce každého profesionálneho klauna. Zároveň sme veľmi hrdí na rozvoj našich vlastných vzdelávacích programov. Tento rok sme **úspešne realizovali 8 zážitkových workshopov pre zdravotníkov a sociálnych pracovníkov v zariadeniach pre seniorov a 5 seminárov Humor v zdravotníctve pre zdravotníckeho personálu nemocníc**. Cieľom seminárov je ukázať zdravotníckemu personálu možnosti, ako využívať humor pri práci s pacientom a pomôcť tak k odbúraniu strachu a traumy z hospitalizácie.

JASKYŇA, V KTOREJ SA DOBRE DÝCHA AJ SMEJE

Zdravotní klauni počas leta chodia aj na veľmi špeciálne návštevy. Musia im prispôbiť kostým aj rekvizity, vždy pribaliť baterku, šál i nepremokavé topánky. Deti, ktoré ich čakajú, neležia na nemocničných postieľkach, ale zabalené v spacích vakoch na lehátkach. Okolo nie sú steny izby, ale skaly, kvaple, jazierko, prítomie a vlhko. Tieto klauniády sa totiž konajú v liečivej Bystrianskej jaskyni. S myšlienkou, aby zdravotní klauni navštevovali deti počas liečebného pobytu v Bystrianskej jaskyni, prišiel pred 5 rokmi lekár a profesor MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc., významný odborník na speleoterapiu. Odvtedy speleoterapeutické pobyty navštevujú klauni už pravidelne. Liečebný pobyt trvá pre deti dva týždne, pričom v jaskyni trávajú 2-3 hodiny denne. Zdravotní klauni navštevujú deti počas prvého a posledného dňa pobytu. Navštíviť deti v prvý deň je veľmi užitočné. Idú prvýkrát do jaskyne, do tmy, mnohé bez rodičov, majú strach z neznámeho prostredia. Preto klauniáda začína už vonku pred jaskyňou. Svoje čaro má aj záverečná klauniáda, ktorá je pre deti milým prekvapením. Deti sú v jaskyni približne tri hodiny. Najprv robia rôzne cvičenia, pri ktorých zapájajú pľúca, potom spia na ležadlách zababušené v spacíakoch, pretože v jaskyni je okolo 6 stupňov.

Klauni prichádzajú vo chvíli, kedy sa deti budia. Jaskyňa sa neraz otriasa od smiechu a pochvalu si zdravotní klauni často vyslúžia aj od rodičov malých pacientov.

„Červený nos, to je balzam na dušu. Zažili sme vás, keď sme chodili na speleoterapiu do jaskyne v Bystreji. Každý deň dve hodiny v tme jaskyne s malými deťmi, ktoré potrebovali inhalovať vzduch, to nebolo jednoduché. Ale keď prišli klauni z Červeného nosa, žiarili detičky aj rodičia. Ďakujeme!“

mama Zuzka

SMIECH POMÁHA AJ DOSPELÝM

Zdravotní klauni pravidelne navštevujú deti v nemocniciach, avšak vždy v novembri zavítajú aj za dospelými pacientmi. Program **KLAUNIÁDY PRE DOSPELÝCH** je určený najmä dospelým onkologickým pacientom, ktorí trávajú v nemocniciach dlhé a náročné chvíle. Zdravotní klauni tiež pravidelne v rámci tohoto programu navštevujú pacientky na ženskom oddelení Psychiatrickej nemocnice P. Pinela v Pezinku.

Zdravotní klauni vedia, že návštevy dospelých si vyžadujú iný prístup ako klauniády pre deti. Dôležitá je predovšetkým empatia a schopnosť vycítiť náladu a rozpoloženie pacienta.

„Predpoklad, že na onkológii sa len plače a musí byť ticho, neplatí. Aj onkologickí pacienti sa radi smejú, spríjemňuje im to dni. Smiech dokáže odľahčiť aj tie najnáročnejšie chvíle – pacientom, aj ich blízkym,“ hovorí onkopsychologička Lucia Vasilíková z Národného onkologického ústavu.

ZDRAVOTNÍ KLAUNI NA ZÁPADNOM SLOVENSKU

12

Región v číslach

Počet zdravotných klaunov	29
Počet nemocníc	14
Počet navštevovaných detských oddelení	31
Počet seniorských zariadení	14

Počet klauniád v roku 2019

Zdravotné klauniády pre deti	682
Ambulantné klauniády pre deti	86
Na operačnú sálu	126
Prezuvky máme	16
Cirkus Paciento	23
Fidlikára	33
Smiech nepozná vek	116
Varieté	3
Klauniády pre dospelých	27
Špeciálne a rehabilitačné klauniády	18

Chcem Vám veľmi pekne poďakovať za návštevu v nemocnici Antolská. Sedeli sme s vnukom v izbe a boli sme smutní z jeho diagnózy, keď vošla Doktorka Zagi s asistentom Kapustom. Vnuk sa tak smial, až mu slzy tiekli. Bola to veľká dávka pozitívnej energie a smiechu pre nás oboch.

Patrik s babkou

ZDRAVOTNÍ KLAUNI NA SEVERNOM SLOVENSKU

Región v číslech

Počet zdravotných klaunov	13
Počet nemocníc	10
Počet navštevovaných detských oddelení	15
Počet seniorských zariadení	9

Počet klauniád v roku 2019

Zdravotné klauniády pre deti	385
Ambulantné klauniády pre deti	42
Prezuvky máme	12
Cirkus Paciento	5
Fidlikára	9
Smiech nepozná vek	76
Varieté	3
Špeciálne klauniády a klauniády pre dospelých	8

Detský pacient má citlivú dušu. Keď si ju získame, máme vyhrať – na tomto poli ste naši úžasní spolupracovníci a kolegovia. Ďakujem Vám, milí naši zdravotní klauni, že ste sa nezabudli hrať, snívvať a že ste zostali aspoň jednou nohou v detstve.

Mgr. Igľárová Jana, vedúca sestra LNŠP, Liptovský Mikuláš

ZDRAVOTNÍ KLAUNI NA STREDNOM SLOVENSKU

Región v číslach

Počet zdravotných klaunov	10
Počet nemocníc	11
Počet navštevovaných detských oddelení	14
Počet seniorských zariadení	4

Počet klauniád v roku 2019

Zdravotné klauniády pre deti	290
Ambulantné klauniády pre deti	48
Na operačnú sálu	86
Prezuvky máme	6
Cirkus Paciento	16
Fidlikára	4
Smiech nepozná vek	30
Špeciálne klauniády a klauniády pre dospelých	18

14

Dobrý deň, pozdravte tú sestričku
Frčku vo fialových šatách, čo mi
ťahala z ucha črevo!

Zdenka

Milá doktorka Tabletká Popletená,
prosím, pošli mi text tvojej pesničky
o dažďovke, čo ocikala plot, budeme
ju nabudúce spievať spolu. Ďakujem.
kamarátka Lili

Rozžiarené očka malých pacientov sú tou najlepšou reklamou a najväčším poďakovaním za klaunskú návštevu. Entuziazmus klaundoktorov a ich nasadenie do hry je závideniahodné. Ich veselé prezentovanie ošetrovateľských výkonov u nejedného dieťaťa odvedie pozornosť od bolesti. Majú náš obdiv a uznanie. Ďakujeme za našich malých pacientov.

**PhDr. Milena Cifruľáková, vedúca sestra
Nemocnica Michalovce**

ZDRAVOTNÍ KLAUNI NA VÝCHODNOM SLOVENSKU

15

Región v číslach

Počet zdravotných klaunov	13
Počet nemocníc	19
Počet navštevovaných detských oddelení	26
Počet seniorských zariadení	5

Počet klauniád v roku 2019

Zdravotné klauniády pre deti	482
Ambulantné klauniády pre deti	43
Na operačnú sálu	28
Prezuvky máme	2
Cirkus Paciento	17
Fidlikára	8
Smiech nepozná vek	55
Varieté	3
Špeciálne klauniády a klauniády pre dospelých	8

NA ZÁZRAKY MÁME NOS

Náš sen vydať knihu klaunských príbehov o smiechu, ktorý pomáha, sa aj vďaka Vašej láskavej podpore stal skutočnosťou. Kniha NA ZÁZRAKY MÁME NOS uzrela v auguste tohto roka svetlo sveta.

Knihu vytvorilo 7 autorov a autoriek a každý z nich prináša svoje autentické výpovede toho, čo zažívajú vo svojej klaunskej profesii. Sú to príbehy, ktoré sa ich najviac dotkli a na ktoré nezabudli ani po rokoch.

Aby mali čitatelia z knihy aj vizuálny zážitok, texty dopĺňajú krásne **ilustrácie výtvarníčky Lucie Žatkuliakovej**. Knihu uviedli do života herečky **Emília Vášáryová** a **Zuzana Kronerová**, ktoré ju slávnostne symbolicky pokrstili na festivale **Kremnické Gagy 2019 v Uličke slávnych nosov** a zároveň urobili prvé verejné čítanie. Nasledovali stretnutia autorov s čitateľmi v kníhkupectvách v Bratislave, v Košiciach a na knižnom trhu Bibliotéka.

Veríme, že sa Vám, čitateľom, bude kniha páčiť a bude tak šíriť ešte viac radosti. Výťažok z jej predaja je určený tým, na ktorých nám záleží najviac – malým pacientom v nemocniciach.

Červené nosy veľmi obdivujem. Želám knihe a celému tomuto úžasnému združeniu, aby sa k vám pridávalo stále viac našich kolegov. Aj ja sa pridávam a ja sa hlásim, že kedykoľvek prídem! Nech žijú Červené nosy!
Zuzana Kronerová, herečka

Je to úžasný čin, že táto kniha vznikla, lebo môže dávať nádej. Aj teraz ma tie príbehy rozplakali. Človek pochopí, že život je jeden z tých najťažších. Ale tá nádej tam je!
Emília Vášáryová, herečka

**KNIHU
NA ZÁZRAKY
MÁME NOS
SI MÔŽETE KÚPIŤ
VO VŠETKÝCH DOBRÝCH
KNÍHKUPECTVÁCH,
ALEBO SI JU MÔŽETE
OBJEDNAŤ ZA ZVÝHOD-
NENÚ CENU NA:
info@cervenynos.sk**

SEN ZA OKNOM

Mariana Bódyová

Je popoludnie, na chodbe oddelenia vidím Andyho: „Dobré ráno, na prechádzke?“ Dvanásťročný chlapec so šatkou na hlave zakrýva, o čom všetci vieme. Úspešne skrýva aj záujem o čokoľvek. Prechádza okolo nás, oči unavené, tričko pokrčené, opiera sa o stojan s infúziou. Pohľad má dospeljší, než chlapcovi v jeho veku prináleží. „Dobré ráno,“ odzdraví nás a sucho sa usmeje. Zahľadí sa smerom k oknu na konci chodby. Prší, tmavé mraky zakrývajú oblohu. Andy sa pohne a my neodbytné ako kliešte za ním. Kráčame s ním a o chvíľku stojíme pred veľkým oknom, na ktoré dopadajú otravné dažďové kvapky. Andy skontroluje, či sme ešte pri ňom. Keď nás zbadá, s povzdychom pubertáka rezignovane skloní hlavu. Oproti stojí internát strednej školy. Budova má mnoho okenných tabúl a za každou sa môže niečo diať...

„To je ona?“ opýtam sa. Andy na mňa nechápavo pozrie. „Kto?“

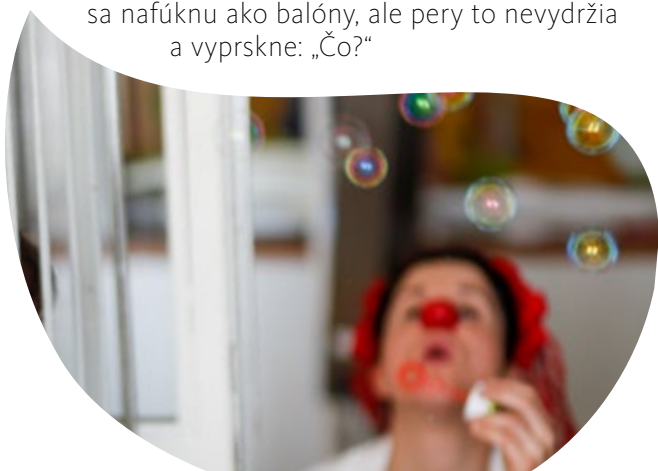
„No veď ona, tvoja frajerka!“ vypadne zo mňa.

„Tá, čo tam umýva okná.“

Andy trochu očervenie, dúfam, že nie od zlosti.

Chlapec pristáva na hru, hoci v budove oproti nikde nikoho.

„Ooooo aké má veľké...“ Pozriem na chalana, líca sa nafúknu ako balóny, ale pery to nevydržia a vyprskne: „Čo?“

„No dlaneeee,“ s úľavou mením tému.

„Ako sa volá?“ Zagúľa očami, zaváha:

„Veronika.“

Od tej chvíle je pre nás Nika najúžasnejšie dievča. Svojimi veľkými dlaňami dokáže dokonale poumývať okná a my za ňou nechceme v ničom zaostávať. Vyťahujeme z vreciek plášťov farebné šatky, napodobňujeme imaginárnu Veroniku a vymýšľame celú zostavu cvikov profesionálneho umývania okien. Keď vyhodíme šatky do vzduchu a začneme žonglovať, Andy sa okamžite chytí, aj keď ho infúzia trochu obmedzuje v pohybe. Najskôr žongluje s nami, neskôr už len sám ako hlavná hviezda „sóla pre jedno okno a tri šatky“.

„Fíha, aha, Veronika kýva!“ nadšene vyhrknem. Andy zrýchľuje tempo, vyhadzuje šatky ešte vyššie a mne sa zdá, že počujem biť jeho vzrušené srdce. Kvapky dažďa bubnujú veselšie a mladík má na tvári tajomný úsmev.

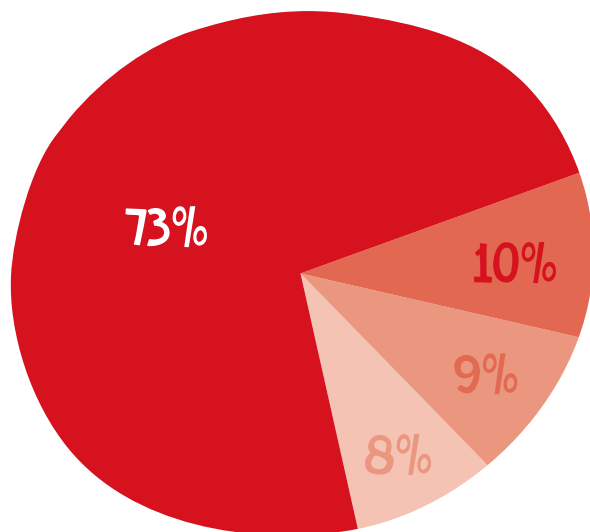
„Dobrý deň,“ zaznie odrazu ženský hlas. Andyho mama nám stojí za chrbtom a sleduje, čo sa deje. Vyzerá, že tu stojí už hodnú chvíľu, ale vôbec sme si ju nevšimli. Nenápadne sa ku mne nakloní a polohlasne zašepká:

„Ešte predtým“, zahľadí sa na infúzku a prehltnie slinu, „sa spolu stretávali.“ Andy si mamine ľútostné prejavy vôbec nevšima. Len, keď už naozaj nevládze, chytí šatky do jednej ruky ako profesionál a končí svoje sólo slovami:

„Frajerku teraz nemôžem mať, až keď sa uzdravím!“ Hovorí to s nádejou a veľmi rozhodne. V nás nádej ostáva ešte dlho po odchode z nemocnice. Andyho bojovnosť, odhodlanosť rytiera, ktorý túži spoznať lásku, jeho pokora a nekonečná chuť snívať nás stále inšpirujú.

(poviedka z knihy NA ZÁZRAKY MÁME NOS)

ČERVENÝ NOS CLOWNDOCTORS v číslech

POČET KLAUNIÁD A PROGRAMOV v roku 2019

	Zdravotné klauniády pre deti	2058
	Zdravotné klauniády pre seniorov	277
	N.O.S. – Na operačnú sálu	240
	Ostatné programy	239

PREHĽAD PRÍJMOV v roku 2019

68% individuálni darcovia

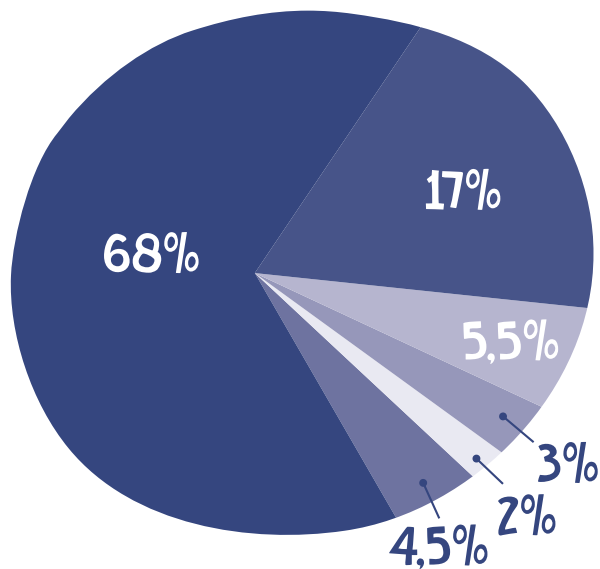
17% príspevky z 2% z daní

5,5% granty

3% online príspevky

2% firemné dary

4,5% iné (bank. úroky a pod.)

Výročná správa za rok 2019 bude zverejnená na našej webovej stránke po schválení Valným zhromaždením a po uskutočnení ročného auditu v 1. polroku 2020.

Aj v roku 2019 mali najväčší podiel na financovaní projektu dary od individuálnych darcov. Vďaka Vám všetkým sa okrem pravidelných návštev detí či seniorov mohli uskutočniť aj naše špeciálne programy.

ĎAKUJEME, ŽE PRINÁŠATE SMIECH DEŤOM DO NEMOCNÍC

- Trvalou platbou
- Jednorazovým alebo opakovaným darom
- Firemným darcovstvom
- 2 % z Vašich daní

Kliknutím na červené tlačidlo na našom webe môžete veľmi jednoducho darovať online.

Nájdete nás aj na:

SME blog

19

ÚDAJE POTREBNÉ NA POUKÁZANIE 2%

IČO/SID: 30855748

Právna forma: občianske združenie

Obchodné meno/názov:

ČERVENÝ NOS Clowndoctors

Ulica: **Klenová** Číslo: **1687/8** PSČ: **831 01**

Obec: **Bratislava – Nové Mesto**

www.cervenynos.sk

UŽ 15 ROKOV S NAMI PRINÁŠATE SMIECH DEŤOM DO NEMOCNÍC

✧ DĀKUJEME ✧

**Autori/autorky
fotografií:**

Katarína Bezáková
Petra Božanská
Samuel Ďurkovič
Tamara Jenčová
Michal Hradský
René Lazový

**občianske združenie
ČERVENÝ NOS Clowndctors**
adresa: Klenová 8, 831 01 Bratislava
telefón: 02/43 42 80 88
e-mail: info@cervenynos.sk
www.cervenynos.sk